

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Ondřeje Hrabce a Mgr. Kateřiny Kozákové v právní věci

žalobkyně

L. W., nar. XY. XY. XXYY

bytem X

zastoupena Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D.,
advokátem

proti

se sídlem Opletalova 25, Praha 1

žalované

Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců

se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 12. 2019, č. j. MV-159337-4/SO-2019,

takto:

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 18. 12. 2019, č. j. MV-159337-4/SO-2019, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.

- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku ve výši 11 228 Kč, a to ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, Ph.D., advokáta.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobkyně podala k Městskému soudu v Praze žalobu proti rozhodnutí uvedenému v záhlaví tohoto rozhodnutí, jímž žalovaná zamítla její odvolání a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „prvostupňový správní orgán“) ze dne 11. 10. 2019, č. j. OAM-34-129/ZR-2015 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým bylo výrokem I. podle § 87f odst. 1 ve spojení s § 87c odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění rozhodném (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) žalobkyni ukončeno povolení k přechodnému pobytu s odůvodněním, že se žalobkyně dopustila obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, neboť učinila účelové souhlasné prohlášení o otcovství; a výrokem II. byl žalobkyni podle § 87f odst. 3 zákona o pobytu cizinců udělen výjezdní příkaz s platností 30 dní od právní moci rozhodnutí.
2. Prvostupňové správní rozhodnutí bylo odůvodněno tak, že žalobkyně dne 10. 2. 2015 podala prvostupňovému správnímu orgánu žádost o prodloužení doby platnosti pobytové karty rodinného příslušníka občana Evropské unie podle § 87p zákona o pobytu cizinců, o níž však nebylo rozhodnuto. Žalobkyně totiž dne 27. 11. 2013 podala prvostupňovému správnímu orgánu žádost o vydání povolení k trvalému pobytu podle § 87h odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, kdy v rámci daného řízení vyplynulo, že se žalobkyně dopustila obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat povolení k přechodnému pobytu a následně i k trvalému pobytu. Uvedeného se dopustila tím, že učinila souhlasné prohlášení o určení otcovství ke svému nezletilému dítěti T. L. s panem J. J., jenž byl pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu napomáhání k neoprávněnému pobytu na území České republiky ve spolupachatelství, s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území České republiky. Prvostupňový správní orgán při rozhodnutí ve věci vycházel mimo jiné z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 12. 3. 2013, č. j. 18 C 177/2012-60, z něhož je zřejmé, že pan J. J., jenž byl za úplatu zapsán jako otec nezletilého dítěte žalobkyně v knize narození a určení otcovství, není jeho biologickým otcem. Na základě shromážděných podkladů v řízení, a to zejména s ohledem na účelové souhlasné prohlášení o otcovství k nezletilému synovi prvostupňový správní orgán dospěl k závěru, že se žalobkyně svým jednáním dopustila obcházení zákona o pobytu cizinců, a proto rozhodl o ukončení jejího povolení k přechodnému pobytu na území České republiky. Prvostupňový správní orgán neopominul, že žalobkyně je matkou dalších dvou nezletilých dětí, kdy všechny kromě syna T. pobývají v České republice bez platného povolení k pobytu. Přihlédl i ke skutečnosti, že manžel žalobkyně a otec (biologický) nezletilých dětí byl v době rozhodování povinen z území České republiky vycestovat a žádné jiné příbuzné žalobkyně v České republice nemá. V této souvislosti prvostupňový správní orgán vyzdvihl kontakt žalobkyně s čínskou komunitou v České republice, kde se navzájem všichni oslovují bratře a sestry, což svědčí o možnosti žalobkyně v případě

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

vycestování požádat čínské spoluobčany o výpomoc v péči o děti. Přiměřenost svého rozhodnutí odůvodnil prvostupňový správní orgán i poukazem na možnost vzájemného kontaktu žalobkyně s dětmi přes internet či telefonní síť, čímž nedojde k přerušení jejich vazeb, než se žalobkyně vrátí zpět. Na podporu svého názoru prvostupňový správní orgán uvedl, že žalobkyně je výdělečně činná, tudíž její děti jsou stejně po téměř celý den bez matčiny péče.

3. Žalobkyně se proti prvostupňovému správnímu rozhodnutí odvolala a namítala, že rozhodnutí je založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu věci, respektive dosud zjištěný skutkový stav byl nesprávně vyhodnocen a zároveň je založen na nesprávném posouzení, je vnitřně rozporné, není náležitě odůvodněno, vykazuje příznaky otevřené libovůle prvostupňového správního orgánu, je zatíženo vadou nepřezkoumatelnosti a je zjevně nezákonné. Žalobkyně dále namítala, že prvostupňový správní orgán vzal při posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobkyně, ale i celé její rodiny, v potaz pouze to, že jediným důvodem ukončení přechodného pobytu žalobkyně je účelově učiněné prohlášení o otcovství neboli obcházení zákona ze strany žalobkyně s cílem legalizovat pobyt. Zásadně nesouhlasila s tím, že prvostupňové správní rozhodnutí nezasahuje do práv jiných osob než žalobkyně. Naopak zdůrazňovala nepřiměřenost dopadů rozhodnutí s ohledem na nezletilého T. L., který je občanem České republiky, a poukazovala v této souvislosti na čl. 9 Úmluvy o právech dítěte. Žalobkyně ve vztahu k argumentům prvostupňového správního orgánu, týkajícím se možnosti získání pobytového oprávnění po vycestování nebo i otázky přiměřenosti dopadů rozhodnutí k jejím nezletilým dětem, odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012, a ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 Azs 47/2016. Závěrem odvolací námitky shrnula tak, že prvostupňový správní orgán řádně neposoudil dopad rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života, nepřihlédl k povaze a solidnosti rodinných, sociálních, ekonomických a kulturních vazeb a k době trvání jejího pobytu na území České republiky.
4. Žalovaná v žalobou napadeném rozhodnutí zamítla odvolání žalobkyně, když potvrdila závěr prvostupňového správního orgánu o důvodnosti pro ukončení přechodného pobytu žalobkyně na území České republiky podle § 87f odst. 1 ve spojení s § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Ztotožnila se s prvostupňovým správním orgánem v tom, že žalobkyně se dopustila obcházení zákona, když určila souhlasným prohlášením s J. J. otcovství ke svému dítěti L. T., nar. XY. XY. XXYY, které tak nabylo české státní občanství. K první odvolací námitce uvedla, že prvostupňový správní orgán zjistil skutkový stav v dostatečném rozsahu pro vydání rozhodnutí v souladu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění rozhodném (dále jen „správní řád“).
5. Žalovaná s odkazem na rozsudek Městského soudu ze dne 1. 4. 2011, č. j. 3 A 18/2010-58, uvedla, že vychází ze skutečnosti, že rozhodným okamžikem pro posouzení „účelovosti“ je okamžik, kdy došlo k účelově souhlasnému prohlášení o určení otcovství a posuzuje se motivace a okolnosti, vedoucí k takovému souhlasnému prohlášení. Po zhodnocení všech důkazů ze spisového materiálu dospěla k závěru, že bylo jednoznačně prokázáno, že předložená úřední listina – rodný list nezletilého L. T., s uvedeným otcem českého občanství, byl pouze účelovým aktem a měl sloužit k tomu, aby žalobkyně získala povolení k přechodnému pobytu na území České republiky, přičemž si žalobkyně měla být vědoma podvodného jednání a z toho vyplývajících důsledků.

6. Žalovaná vycházela z článku 35 Směrnice 2004/38/ES, který podle ní obecně zamezuje tomu, aby osoba těžila z obcházení zákona, zneužívajícího či podvodného jednání, a vzhledem k jeho cíli je podle žalované přiměřené, že cizinci budou odepřeny pouze ty výhody, které zamýšlel získat svým jednáním. Žalovaná ve vztahu k obcházení zákona žalobkyní odkázala na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2018, č. j. 8 A 138/2015, jenž byl vydán ve věci povolení k trvalému pobytu žalobkyně.
7. Žalovaná konstatovala, že se prvostupňový správní orgán nad rámec vypořádal taktéž s otázkou přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně a citovala příslušné pasáže prvostupňové rozhodnutí. Uvedla, že nelze připustit, aby žalobkyně získala výhody a argumentovala českým občanstvím svého nezletilého dítěte, když toto dítě nabylo českého občanství pouze v důsledku protiprávního jednání žalobkyně.
8. Žalovaná uzavřela, že ukončení přechodného pobytu na území České republiky není v případě žalobkyně nepřiměřené, nespravedlivé či přepjatě formalistické, jelikož žalobkyně od svého vstupu na území nerespektovala právní řád. Shrnula, že žalobkyně na území České republiky přicestovala v únoru 2003 a pobývala zde bez platného povolení k pobytu. Dne 16. 4. 2003 Policie České republiky rozhodla o jejím správním vyhoštění a dne 24. 7. 2003 účastnice řízení podala žádost o udělení azylu, které správní orgán nevyhověl. Dne 9. 2. 2004 obdržela rozhodnutí o soudním vyhoštění s platností od 9. 2. 2004 do 9. 8. 2008. Dne 4. 7. 2006 se účastnici řízení narodil syn L. H. Y., ke kterému dne 11. 9. 2006 učinila souhlasné prohlášení o otcovství s panem J. J. Tímto úkonem bylo jméno nezletilého L. H. Y. změněno na jméno T. L., jenž následně obdržel občanství České republiky. S platností od 24. 2. 2010 bylo účastnici řízení uděleno povolení k přechodnému pobytu na území České republiky. Dne 27. 11. 2009 vydal Obvodní soud pro Prahu 2 trestní příkaz sp. zn. 8 T 438/2009, kterým pravomocně odsoudil pana J. J. za trestný čin nepomáhání k neoprávněnému pobytu na území České republiky. Dne 8. 9. 2014 pan J. J. ve svědecké výpovědi uvedl, že není otcem T. L., a že souhlasné prohlášení o otcovství k T. učinil účelově za úplatu 10 000 Kč.

II.

Žaloba, vyjádření žalovaného

9. Žalobkyně v žalobě namítala, že žalobou napadené rozhodnutí je v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, neboť její syn je občanem České republiky a institut státního občanství je institutem trvalým. Žalobkyně uvedla, že jí jako matce nezletilého syna náleží ochrana práv uvedených v čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Zmínila, že jí nebyla žádným rozhodnutím soudu omezena rodičovská péče vůči jejímu synovi, nutné vycestování ve smyslu žalobou napadeného rozhodnutí by bylo nejen nepřiměřené ve vztahu k jejímu soukromému a rodinnému životu, ale především by bylo v rozporu se zmíněnými články ústavního pořádku, neboť žalobkyně o svého syna pečuje a žije s ním ve společné domácnosti od jeho narození.
10. Žalobkyně odkázala na smysl institutu přechodného pobytu, jenž je podle ní ukotven také v evropském právu, kdy mají osoby příbuzné občanům České republiky právo pobývat na území České republiky, v tomto případě základní práva syna žalobkyně, který je navíc nezletilým dítětem a dítětem nezaopatřeným, tedy spadající pod odstavec první ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců. Pokud by žalobkyni byl odebrán přechodný pobyt, byla

by nucena vycestovat z České republiky a zanechat zde své nezletilé děti, kdy jedno z nich je občanem České republiky. Podle žalobkyně je takový postup v rozporu s ústavním pořádkem a žalobkyně by se pravděpodobně dopustila navíc trestného činu. Na této skutečnosti nemůže podle žalobkyně změnit ničeho iracionální argumentace správních orgánů v napadených rozhodnutích.

11. Žalobkyně s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 12. 2019, č. j. 10 Azs 301/2019-30, odmítla alternativní možnost, spočívající v odcestování celá rodiny do země původu žalobkyně, tedy včetně nezletilého syna, jenž je občanem České republiky. Ačkoliv se zmíněný rozsudek vztahuje na řízení o povinnosti opustit území České republiky ve smyslu § 50a zákona o pobytu cizinců, lze podle žalobkyně její případ pod tento judikát podřadit. Řízení o zrušení povolení k přechodnému pobytu je totiž podle žalobkyně svou povahou řízení zahájené z moci úřední a břemeno důkazní a tvrzení je tedy na straně správního orgánu, přičemž jeho dopady jsou pro účastníky řízení zcela fatální.
12. Žalobkyně nesouhlasila se závěry správních orgánů ohledně posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně a jejich rodinných příslušníků v kontextu již specifikovaných ustanovení Listiny základních práv a svobod, čl. 8 Úmluvy o lidských právech a čl. 3 odst. 1 a 9 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Námitku značně nedostatečného posuzování přiměřenosti dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně již velice obsáhle namítala ve svém odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. V rozhodnutí žalované tato námitka není nijak přezkoumatelně vypořádána, respektive je v podstatě zcela opomenuta a toto jednání žalované tak zatížilo její rozhodnutí nepřezkoumatelností.
13. Žalobkyně dále s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu uvedla, že i když v zákoně o pobytu cizinců není explicitně uvedena podmínka zkoumání takzvané přiměřenosti vydávaného rozhodnutí, v žádném případě neopravňuje správní orgán, aby zcela ignoroval bazální ústavní principy, konkrétně článek 34 Listiny základních práv a svobod, potažmo článek 8 Evropské úmluvy o lidských právech. Podle žalobkyně tak je správní orgán povinen posuzovat dopady do rodinného a soukromého života i při vydání rozhodnutí, která jsou dle zákona o pobytu cizinců ukotvena v ustanoveních, které správnímu orgánu explicitně nenařizují takto činit.
14. Žalobkyně s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2015, č. j. 3 Azs 240/2014-37, uvedla, že správní orgány nevycházely z hledisek, která jsou nutná zvážit v případě interpretace a aplikace neurčitého právního pojmu „*nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života*“.
15. Žalobkyně uzavřela, že správní orgány způsobily nepřezkoumatelnost vydaného rozhodnutí, když rezignovaly na zjištění veškerých hledisek k posouzení přiměřenosti dopadů k osobě žalobkyně. V prvostupňovém rozhodnutí byl podle žalobkyně požadovaný tzv. test proporcionality proveden extrémně formalisticky s akcentem na domnělé protiprávní jednání o účelovém prohlášení otcovství, od něhož však již uběhlo více jak třináct let. Podle žalobkyně správní orgány obou stupňů nesprávně posoudily její rodinnou situaci, respektive jím způsobily fatální narušení rodinného života jak žalobkyně, tak celé její rodiny a to zejména nezletilého syna občana České republiky v případě zrušení přechodného pobytu. Žalobkyně shrnula, že obě rozhodnutí jsou v rozporu se zákonem o pobytu cizinců, správním řádem i ústavním pořádkem České republiky. Jedná se tak o

rozhodnutí nezákonné a vzhledem k nedostatečně odůvodněnému rozhodnutí taktéž o rozhodnutí nepřezkoumatelné.

16. Žalobkyně navrhla soudu, aby žalobou napadené rozhodnutí zrušil.
17. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě ze dne 4. 2. 2020 zopakovala účelovost jednání žalobkyně, která podvodně nechala do rodného listu svého dítěte zapsat za úplatu občana České republiky, jen za účelem, aby dítě získalo státní občanství České republiky a žalobkyně poté pobyt na území České republiky. Žalovaná odmítla poukaz žalobkyně na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 12. 2019, č. j. 10 Azs 301/2019-30, a uvedla, že není pro tento případ žalobkyně přílehlavý, jelikož se v něm jednalo o matku nezletilé dcery občanky České republiky, které bylo uděleno správní vyhoštění a která neměla na území nikoho, kdo by se o dceru mohl postarat. Taktéž nebylo v rozsudku uvedeno, že by se tato matka dopustila obcházení zákona a dceři nechala za úplaty zapsat do rodného listu jako otce občana České republiky a tak posléze získala povolení k pobytu. Žalovaná uvedla, že syn žalobkyně nabyt státní občanství České republiky v důsledku jejího protiprávního jednání a nelze v žádném případě připustit, aby žalobkyně získala výhody a argumentovala tím, že v důsledku českého státního občanství dítěte nemůže vycestovat z České republiky.
18. Žalovaná byla přesvědčena, že se prvostupňový správní orgán ve svém rozhodnutí náležitě zabýval přiměřeností rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně a taktéž žalovaná se těmito dopady zabývala ve svém rozhodnutí na straně 7 až 8. Ukončení přechodného pobytu žalobkyně na území České republiky není nepřiměřené, jelikož jak ze správního spisu, tak z cizineckého informačního systému vyplývá, že ač přicestovala již v roce 2003, od svého vstupu na území nerespektovala právní řád České republiky.
19. Žalovaná navrhla soudu, aby nedůvodnou žalobu zamítl.

III.

Posouzení žaloby

20. Na základě podané žaloby přezkoumal Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 s. ř. s.].
21. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalobkyně s tímto způsobem rozhodnutí výslovně souhlasila ve vyjádření ze dne 17. 12. 2020 a žalovaná taktéž ve vyjádření ze dne 4. 2. 2020.
22. Žaloba je důvodná.
23. V posuzovaném případě je jádrem všech žalobních námitek otázka zákonnosti právního posouzení přiměřenosti dopadů žalobou napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně, potažmo jejích nezletilých dětí. Soud připomíná, že žalobkyně nezpochybňovala, že se dopustila obcházení zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území České republiky, jak správní orgány uvedly ve svých rozhodnutích.
24. Soud ve věci vycházel z následující právní úpravy.

25. Podle § 87e odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců „[m]inisterstvo žádost o povolení přechodného pobytu zamítne, jestliže se žadatel dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství.“
26. Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců „[p]ři posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.“
27. Podle čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod má každý „[p]rávo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.“ Dle odst. 2 téhož článku „státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.“
28. Podle čl. 5 odst. 5 směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003 o právu na sloučení rodiny „při posuzování žádosti členské státy dbají na to, aby byl brán náležitý ohled na nejlepší zájmy nezletilých dětí.“
29. Podle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte: „zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoliv činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány.“
30. Soud předně uvádí, že se Nejvyšší správní soud ke specifickým okolnostem účelově založených rodinných vazeb a přiměřenosti dopadu správních rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince již vyjadřoval například v rozsudku ze dne 9. 5. 2018, č. j. 9 Azs 30/2018 – 45, v němž poukázal na to, že je-li prokázáno obcházení zákona ze strany rodičů, lze jim odeprít získání pobytového titulu odvozeného od účelově získaného státního občanství ČR jejich dítěte, i když s takto získaným státním občanstvím nezletilého již nic učinit nelze. Podle soudu: „[t]o však bez dalšího neznamená, že tato skutečnost bude rozhodná pro kladné posouzení žádosti stěžovatele. Účelem zjednodušených podmínek pro získání pobytového oprávnění rodinnými příslušníky je především ochrana zájmů českého občana, respekt k jeho rodinnému a soukromému životu, na což má ústavně garantované základní právo, nikoli následná legalizace pobytu jeho rodinných příslušníků.“ Nejvyšší správní soud se taktéž zabýval nutností posoudit přiměřenost dopadu rozhodnutí do života nezletilých dětí žadatele/cizince, v rozsudku ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015-30, kde uvedl: „[b]ýt obecně nejsou dopady rozhodnutí, jímž se neuděluje pobytové oprávnění, tak intenzivní, jako v případě správního vyhoštění či zrušení pobytového oprávnění, vždy je třeba přiměřenost těchto méně závažných následků zkoumat s ohledem na konkrétní dopady do sféry cizince a jeho rodiny. Stěžovatel správně poukazuje, že dle judikatury Nejvyššího správního soudu při posuzování rozsahu narušení soukromého a rodinného života, je nutné zkoumat nejen vliv na ekonomický, osobní a rodinný život cizince, ale i na ostatní rodinné příslušníky, kteří by jinak měli právo pobývat na území ČR na základě samostatného

pobytového oprávnění (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012 – 39, či ze dne 27. 2. 2014, č. j. 9 Azs 41/2014 – 34).“

31. Soud však odkazuje zejména na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2021, č. j. 8 Azs 303/2019-49, kde již byla řešena skutkově stejná situace jako v nyní posuzovaném případě; soud zde cituje první dvě právní věty daného rozsudku, které zní následovně: „I. Z rozhodnutí o ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie (zde matky občana České republiky) z důvodu obcházení zákona účelově prohlášeným souhlasem o otcovství vůči nezletilému dítěti [§ 87f odst. 3 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky] přímo neplyne definitivní povinnost cizince území České republiky opustit, a to ani s ohledem na stanovenou lhůtu k vycestování anebo následně udělený výjezdní příkaz (§ 50 citovaného zákona). Nepřiměřenost zásahu takového rozhodnutí do rodinného a soukromého života cizince, resp. jeho nezletilého dítěte (občana České republiky), tak nelze bez dalšího shledat pouze v tom, že cizinec na území České republiky o toto nezletilé dítě výhradně pečuje. II. Pokud je nezletilé dítě (občan České republiky) pobývajícím s cizincem na území České republiky na cizinci závislé, nemůže být cizinec k povinnosti vycestovat z území nucen. Jestliže by společně s ním muselo z území vycestovat i nezletilé dítě, bylo by jako občan České republiky nuceno k opuštění vlasti (čl. 14 odst. 4 věta druhá Listiny základních práv a svobod), resp. jako občan Evropské unie k opuštění území Evropské unie [čl. 20 odst. 2 písm. a) Smlouvy o fungování EU]. Pokud by naopak na území České republiky zůstalo a cizinec byl nucen vycestovat bez něj, byl by takový postup v rozporu s nejlepším zájmem dítěte a s právem rodiče na péči o dítě, resp. právem dítěte na péči rodiče (čl. 32 odst. 4 věta před středníkem Listiny základních práv a svobod).“ Nejvyšší správní soud sice konstatoval, že rozhodnutím o ukončení přechodného pobytu, ani následné udělení výjezdního příkazu neznamenají ve své podstatě přímý zásah do práv žadatelky a jejich nezletilých dětí spočívajícím v jejich nuceném vystěhování z České republiky; pouze se jimi ukončuje dosavadní pobytové právo žadatelky a jejich nezletilých dětí. Nicméně uvedenými rozhodnutími k určitému zásahu do soukromého a rodinného života žadatelky dojde, a proto: „ ... Ministerstvo je sice podle § 87f odst. 3 in fine zákona o pobytu cizinců povinno zohlednit zásah do rodinného a soukromého života. Takové posouzení se však vztahuje primárně k samotnému rozhodnutí o ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana ČR, nikoliv ke stanovení lhůty k vycestování ... ”
32. Ze shora uvedené judikatury vyplývá, že správní orgány musí při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí do práva na soukromý a rodinný život podle čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, resp. § 174a zákona o pobytu cizinců na území České republiky, posoudit přiměřenost dopadů rozhodnutí o ukončení přechodného pobytu na rodinný a soukromý život i dalších osob, jejichž pobytové oprávnění je odvozeno od pobytu cizince, kterému je pobytové oprávnění ukončováno (srov. s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 16. 1. 2019, č. j. 9 A 52/2015 – 139, nebo rozsudek Nejvyšší správní soud ze dne 25. 9. 2020, č. j. 4 Azs 455/2019 – 40). Na druhé straně nelze opominout, že cizinec, o jehož pobytovém statusu je rozhodováno, disponuje relevantními informacemi týkajícími se jeho soukromého a rodinného života, tudíž záleží i na něm, jaké konkrétní údaje správním orgánům sdělí. V dané věci ze správního spisu jednoznačně vyplývá, že žalobkyně nebyla v daném řízení nečinná, nýbrž aktivně uváděla konkrétní skutečnosti týkající se jejího soukromého a rodinného života v České republice, zejména s akcentem na své nezletilé děti pobývajícím na území České republiky, z nichž jedno má, byť nezákonně získané, české státní občanství; a na nutnost současného vycestování i jejího manžela (otce dětí) z České republiky. Správní orgány tak byly povinny ve svých rozhodnutích náležitě posoudit

dopad žalobou napadených rozhodnutí do rodinného a soukromého života nejen žalobkyně, nýbrž i jejích nezletilých dětí.

33. Z obou správních rozhodnutí je zřejmé, že se jak prvostupňový správní orgán, tak žalovaná dopadem rozhodnutí do života dětí žalobkyně obsírně a velmi podrobně zabývaly. Prvostupňový správní orgán ve svém rozhodnutí na stranách 17 až 23 uznal a konstatoval, že vycestování žalobkyně v důsledku žalobou napadeného rozhodnutí bude mít vliv na život všech jejích nezletilých dětí, dospěl však k závěru, že pokud žalobkyně vycestuje z České republiky, může požádat o výpomoc o své děti spoluobčany z čínské komunity, kde se navzájem oslovují bratře a sestry. Správní orgán taktéž dospěl k závěru, že nedojde k přerušení komunikace dětí s matkou, neboť je možné komunikovat prostřednictvím internetu či telefonních sítí. Z uvedených důvodů bylo podle prvostupňového správního orgánu zřejmé, že bude mít rozhodnutí přiměřený dopad do rodinného života žalobkyně a jejích dětí. Žalovaná pak samostatně posouzení dopadu do rodinného a soukromého života žalobkyně vynechala úplně, když stroze konstatovala, že se prvostupňový správní nad rámec vypořádal i s otázkou přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně a následně citovala relevantní části prvostupňového rozhodnutí, s nimiž se ztotožnila. Žalovaná uzavřela, že vzhledem k tomu, že české státní občanství nabyt syn žalobkyně jen v důsledku jejího protiprávního jednání, nelze připustit, aby z tohoto jednání žalobkyně získala výhody a argumentovala tím, že v důsledku českého státního občanství dítěte nemůže z území České republiky vycestovat.
34. Dle názoru soudu je posouzení přiměřenosti žalobou napadeného rozhodnutí zaujaté správními orgány rozporné s Listinou základních práv a svobod, a rovněž tak naprosto nedostatečné. Ze shora citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2021, č. j. 8 Azs 303/2019-49, zcela jednoznačně vyplývá, že postup, kdy by nezletilé dítě, závislé na péči cizince, na území České republiky zůstalo a cizinec by byl nucen vycestovat bez něj, by v rozporu s nejlepším zájmem dítěte a s právem rodiče na péči o dítě. V dané věci nebylo sporu o tom, že žalobkyně pečuje o tři nezletilé děti, které pobývají na území České republiky; otec dětí a manžel žalobkyně byl (jiným) rozhodnutím správních orgánů povinen z území České republiky vycestovat a na území České republiky se již další rodinní příslušníci dětí žalobkyně nezdržovali. Povinností prvostupňového správního orgánu, resp. žalované tedy bylo pečlivě vymezit a popsat, jaký dopad přinese napadené rozhodnutí do života nezletilých dětí žalobkyně a následně posoudit, zdali je tento dopad přiměřený. Žalovaná tudíž vůbec neměla posuzovat možnost dětí zůstat na území České republiky bez matky (a bez otce), což by byl jak shora uvedeno stav v příkrém rozporu s čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobody. Soud se rovněž pozastavuje nad závěrem správních orgánů, které z pouhé formy vzájemného oslovování osob tvořících čínskou komunitu dovodily možnost ponechat nezletilé děti v péči těchto osob. Uvedený názor správních orgánů soud pokládá nejen za rozporný s Listinou základních práv a svobod, navíc ve správním spise soud nenalezl žádné podklady, z nichž by bylo lze usuzovat na reálnou existenci nadstandardních vztahů mezi čínskými spoluobčany, kteří by byli připraveni převzít osobní péči o nezletilé děti žalobkyně. Soud tak postrádá v napadeném rozhodnutí konkrétní, relevantní a podloženou úvahu, jak se na životě nezletilých dětí projeví přerušení osobního styku s žalobkyní (jejich matkou), zejména za vyhrocené situace způsobené nutností vycestovat i pro jejich otce, nebo v důsledku odcestování žalobkyně event. zhodnocení skutečných možností dalšího styku dětí s žalobkyní s ohledem na ztížené možnosti získat jiné pobytové oprávnění. Pouze při tomto posouzení by bylo

možno konstatovat, že žalovaná ve svém rozhodování vzala v potaz zájmy nezletilých dětí a tyto náležitě posoudila (srov. s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 13. 9. 2022, č. j. 14 A 34/2022-50). Žalovaná ani prvostupňový správní orgán takto neučinily, čímž zatížily svá rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti.

35. Co se týká námitky žalobkyně ohledně toho, že jí jako matce nezletilého syna náleží ochrana práv uvedených v čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a že tato byla porušena, tak o ní soud uvažil následovně.
36. Podle čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod *„[k]aždý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života.“*
37. Podle čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod *„[p]léče o děti a jejich výchova je právem rodičů; děti mají právo na rodičovskou výchovu a péči. Práva rodičů mohou být omezena a nezletilé děti mohou být od rodičů odloučeny proti jejich vůli jen rozhodnutím soudu na základě zákona.“*
38. Podle čl. 9 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte: *„[s]táty, které jsou smluvní stranou úmluvy, zajistí, aby dítě nemohlo být odděleno od svých rodičů proti jejich vůli, ledaže příslušné úřady na základě soudního rozhodnutí a v souladu s platným právem a v příslušném řízení určí, že takové oddělení je potřebné v zájmu dítěte. Takové určení může být nezbytným v některém konkrétním případě, například, jde-li o zneužívání nebo zanedbávání dítěte rodiči nebo žijí-li rodiče odděleně a je třeba rozhodnout o místě pobytu dítěte.“*
39. Podle čl. 9 odst. 2 Úmluvy o právech dítěte: *„[v] jakémkoli řízení podle odstavce 1 se poskytuje všem dotčeným stranám možnost zúčastnit se řízení a sdělit svoje stanoviska.“*
40. Podle čl. 9 odst. 3 Úmluvy o právech dítěte: *„[s]táty, které jsou smluvní stranou úmluvy, uznávají právo dítěte odděleného od jednoho nebo obou rodičů udržovat pravidelné osobní kontakty s oběma rodiči, ledaže by to bylo v rozporu se zájmy dítěte.“*
41. Podle čl. 9 odst. 4 Úmluvy o právech dítěte: *„[j]estliže oddělení dítěte od rodičů je důsledkem jakéhokoli postupu státu, který je smluvní stranou úmluvy, jako je vazba, uvěznění, vypovězení, deportace nebo smrt (včetně smrti, která nastala z jakékoli příčiny v době, kdy dotyčná osoba byla v opatrování státu) jednoho nebo obou rodičů dítěte, tento stát, který je smluvní stranou úmluvy, na požádání poskytne rodičům, dítěti, nebo případně jinému členu rodiny nezbytné informace o místě pobytu nepřítomného (nepřítomných) člena (členů) rodiny, ledaže by poskytnutí takové informace odporovalo zájmu dítěte. Státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, kromě toho zabezpečí, aby podání takové žádosti samo o sobě nemělo žádné nepříznivé důsledky pro dotčenou osobu (dotčené osoby).“*
42. K obdobné otázce se vyjádřil Ústavní soud v nálezu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11, publ. pod č. 234/2012 Sb., kde mimo jiné uvedl, že *„[p]odstatná je totiž odlišnost mezi důsledky rozhodnutí o správním vyhoštění a důsledky rozhodnutí o neudělení pobytového oprávnění, které jsou v případě správního vyhoštění příkřejší. Zatímco v případě správního vyhoštění se jedná o ukončení pobytu cizince na území, které je spojeno se stanovením doby vycestování z území a doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území (§ 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců), neudělení pobytového oprávnění (víza včetně víza pro strpění) takové důsledky prima facie nemá. Nucené vycestování cizince, které by mohlo být spjato s porušením základních práv a svobod cizince, dějící se na podkladě rozhodnutí o správním vyhoštění, podléhá soudnímu přezkumu [...] Je pravda, že opuštění území může být nepřímým důsledkem rozhodnutí o neudělení víza, neboť cizinec nedisponuje titulem, na základě kterého by zde*

pobýval a povinnost opustit území tedy vyplývá přímo z dikce samotného zákona o pobytu cizinců (§ 17 a § 65 a contr.). Platí ale, co bylo řečeno výše, tedy že ze strany státu dochází k donucení opustit území až v důsledku vydání rozhodnutí o udělení správního vyhoštění. [...] Pokud jde o argument, že rozhodnutí o neudělení víza může vést k porušení práv zaručených čl. 10 odst. 2 Listiny, neboť pobývá-li cizinec na území delší dobu, může si zde vytvořit rodinné pouto, lze též navázat na uvedené. Do soukromého a rodinného života může fakticky zasáhnout až rozhodnutí bezprostředně vedoucí k nucenému opuštění země, které teprve vytvořené vazby přetne. Samotné neudělení víza tento efekt nemá.“ Z uvedeného vyplývá, že již z podstaty institutu povolení k přechodnému pobytu nemůže být rozhodnutím o neudělení pobytového oprávnění zasáhnuto do ústavních práv žadatele/cizince, pouze v důsledku vydání rozhodnutí o udělení správního vyhoštění totiž dochází k donucení opustit území, a tedy i k bezprostřednímu zásahu do práv cizince. Ačkoliv se uvedený nálezn Ústavního soudu týkal neudělení víza, lze jeho závěry vztáhnout i na neudělení povolení k přechodnému pobytu. Soud proto konstatuje, že neudělením přechodného pobytu žalobkyni nebylo zasaženo do práv garantovaných ani čl. 10 odst. 2 či čl. 32 odst. 4 Listiny, ani čl. 9 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte.

43. Námitky žalobkyně o porušení konkrétních ustanovení Úmluvy o právech dítěte a Listiny základních práv a svobod proto soud neshledal důvodné.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

44. Soud zrušil napadená rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Dále soud věc vrátil žalované k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s. ř. s., v němž bude žalovaná podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.
45. Úkolem žalované v dalším řízení tedy bude náležitě vymezit, jakým způsobem se rozhodnutí správních orgánů může promítnout do života nezletilých dětí žalobkyně a následně posoudit přiměřenost takového zásahu. Pro úplnost soud dodává, že výše uvedeným nijak nepředjímá, zda má být žádosti žalobkyně vyhověno, či nikoliv.
46. O nákladech řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem proti účastníkovi, jež ve věci úspěch neměl. V daném řízení měla plný úspěch žalobkyně, a proto soud rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na nákladech řízení částku ve výši 11 228 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku. Výše nákladů řízení sestává ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč [položka 18 bod 2 písm. a) sazebníku poplatků k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích] a z nákladů na zastoupení advokátem, které představují 2 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba) po 3 100 Kč za úkon, tj. $2 \times 3\,100 = 6\,200$ Kč dle § 11 odst. 1 písm. a) a d) na základě § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif. Dále k nákladům za zastoupení patří i 2 režijní paušály po 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), tj. $2 \times 300 = 600$ Kč. Jelikož zástupce žalobce doložil, že je plátcem DPH, zvyšují se náklady řízení za zastoupení ve smyslu § 57 odst. 2 s. ř. s. o 21 %, tj. o 1 428 Kč. Soud toliko dodává, že žalobkyni nepřiznal odměnu za tři podané návrhy na přiznání odkladného účinku žaloby, neboť nebyly ve věci shledány důvodné.

Poučení:

47. Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.
48. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.
49. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.
50. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.
51. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 23.02.2023

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu